

special automatisering

Koeien zorgen naast melk ook voor een hoop informatie die nuttig kan zijn voor de bedrijfsvoering. Automatisering zorgt voor een efficiënte gegevensverwerking waarbij het moderne medium internet een steeds grotere rol speelt. Veeteelt belicht de voor- en nadelen van managementsystemen en internetverbindingen, maar we beginnen met een update van het computergebruik.

Managementsysteem of internet? Veehouders willen de informatie rondom de koe stroomlijnen. Zo min mogelijk invoerwerk, gebruikersgemak en snelheid staan daarbij centraal. Maar het begint met het antwoord op de vraag: hoe comfortabel zitten veehouders eigenlijk achter hun computer?

De vervelende MKZ-periode heeft op het gebied van communicatie één ding duidelijk gemaakt: internet leent zich uitstekend voor snelle berichtgeving. 'Op het moment dat de envelop op de deurmat valt is de informatie alweer oud', weet Ab van Buiten van het Praktijkonderzoek van de Animal Sciences Group-WUR. Hij geeft aan dat de invloed van het 'Wereld Wijde Web' na de MKZ-periode voor veel veehouders groter is geworden. Henk Vermeer van Agroportal kan deze toenemende belangstelling onderstrepen. 'Het gebruik van de pc heeft de laatste jaren een enorme vlucht genomen.' Dat boeren en tuinders meegaan met de laatste trend op het gebied van moderne communicaties blijkt uit enquêtes. 'De agrarische sector loopt voorop vergeleken met andere ondernemers zoals in het midden- en kleinbedrijf.'

Kostenbesparend

Het uitwisselen van berichten via e-mail en het opzoeken van informatie op internet mag dan ingeburgerd zijn, de volgende stap is het gebruiken van internet voor de bedrijfsvoering. Vermeer ziet een rooskleurige toekomst. 'De managementprogramma's hebben toch hun beperkingen', geeft hij als voorzet met meteen een voorbeeld bij de hand. 'De nieuwste versie en actuele informatie verspreiden onder gebruikers is een hele operatie. Het moet via floppy's en diskettes in honderdvoud rondgestuurd worden.' Door de programma's op een centrale computer te laten draaien is het onderhoud veel sneller uit te voeren. Via het internet kunnen melkveehouders dan toegang krijgen tot de programmatuur en zodoende zijn ze snel up-to-date. 'Een foutje of aanpassing is met

één druk op de knop geregeld.' Daarnaast merkt Vermeer op dat de centrale computer als back-up van de boerderijbestanden kan functioneren. 'Als ik aan veehouders vraag wanneer ze voor het laatst een back-up hebben gemaakt, wordt het stil. Maar als er een storing of defect is moet de informatie toch weer gemakkelijk ergens vandaan te halen zijn.'

De manager commerciële zaken ziet voor het managementprogramma een rol weggelegd als brug tussen het internet en procescomputers zoals de krachtvoerautomaat. Naast deze rooskleurige bespiegeling realiseert Vermeer zich ook dat de ontwikkeling tijd vraagt. Een belangrijke voorwaarde waaraan nog voldaan moet worden, is bijvoorbeeld een snelle breedbandverbinding in het buitengebied. 'Anders zijn sommige programma's te traag en kost het te veel geld om informatie binnen te halen. Er moet bijvoorbeeld een snelle ADSL-verbinding komen die het mogelijk maakt om tegen een vast tarief per maand internet te gebruiken,' aldus Vermeer.

Ook Van Buiten houdt een flinke slag om de arm: 'Het gebruik van

internet vereist nog wel een enorme cultuuromslag; de ouderwetse brief open je 's avonds op de bank terwijl internet een actievere opstelling vraagt. Je moet nieuwsgierig zijn aangelegd.'

Overheid kijkt mee?

Van Buiten noemt nog een beperking. Het gebrek aan vertrouwen is volgens hem het grote struikelblok voor het werkelijk toepassen van internet voor de bedrijfsvoering. 'Veehouders zijn terughoudend met het verstrekken van gegevens via het internet. Papier geniet nog steeds het meeste vertrouwen', geeft de automatiseringsspecialist aan. 'De indruk dat andere partijen zoals de belastingdienst en de overheid over de schouder van de veehouder mee kunnen kijken, is gewoon aanwezig. De omgeving moet dus goed afgeschermd worden.' Vermeer is zich bewust van deze gedachtegang en reageert heel nuchter: 'Het blijft een gevoelskwestie. Als de belasting nu de boekhouding wil hebben, zul je die ook moeten afgeven. Uiteindelijk maakt het geen verschil.' Vermeer ziet nog meer mogelijkheden. 'Informatie is via het internet

Alice Booij

toepassing	aantal en % bedrijven (%) ≥ 30 melkkoeien		
	1997	1999	2001
totaal bedrijven	25.611	24.482	22.612
bedrijven met één of meer pc's	14.500 (57)	16.500 (67)	18.100 (80)
pc-toepassingen			
internet	1.700 (7)	3.300 (13)	13.500 (60)
managementsysteem	6.300 (25)	8.500 (35)	10.000 (44)
telebankieren	8.000 (31)	9.100 (37)	12.400 (55)
procesautomatisering			
krachtvoerc omputer	13.500 (53)	14.500 (59)	14.900 (66)
automatisch melken	50 (0,2)	125 (0,5)	325 (1,4)

Tabel 1 – Stand van zaken bedrijfs-ICT op melkveebedrijven vanaf dertig melkkoeien (Bron: ASG)

veel makkelijker aan elkaar te koppelen.' Agroportal heeft een project gestart om de gegevensstroom van drie verschillende aanbieders naar een centrale plek te halen. 'Zo kun je zuivelgegevens aan voerleveranties en een managementsysteem koppelen', denkt hij, terwijl hij ook toegeeft dat het nog een hele tijd zal duren om de verschillende partijen eensluitend te krijgen. 'Er is een standaardisatie nodig.' Van Buiten kent de spraakverwarring in begrippen tussen de verschillende instanties. LNV probeert de uitwisseling van informatie steeds meer elektronisch plaats te laten vinden, vooral ook omdat de reductie van administratieve lasten hoog op de politieke agenda staat.

Papier duurder

De beide heren zijn het eens over de trend in automatiseren: er vindt een verschuiving plaats van freaks die met passie achter de computer plaatsnemen naar de rest van de wereld dat het internet steeds meer is gaan gebruiken. 'De kinderen spelen daar ook een belangrijke rol in', geeft Van Buiten aan. 'Het is tegenwoordig onverantwoord een huis zonder pc te hebben. Straks gaat de gegevensuitwisseling via papier veel meer kosten. Dit soort financiële prikkels zal het gebruik van internet stimuleren.' Vermeer verwacht dat de veehouders over vijf tot tien jaar steeds minder handmatig invoeren. 'Via internet zijn alle knooppunten met elkaar verbonden.' De functie van de pc verandert ook. 'Deze is niet meer nodig voor het werken met programma's, maar alleen om te mailen en gegevens te muteren.' De koeien krijgen zelfs hun eigen portie krachtvoer via internet aangestuurd, denkt hij. Maar Vermeer wil ook wel een kritische kanttekening plaatsen: 'De computersystemen lossen niets op. Ze ondersteunen alleen maar beslissingen. Als een veehouder geen gegevens ophaalt, gebeurt er niets. Het is geen wonderolie.'

Internetgebruik kent vele mogelijkheden, maar vraagt cultuuromslag melkveehouders

Uitwisseling vraagt vertrouwen